

Olofströms kommun

Rektorn vid Nordenbergsskolan enhet 2

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Nordenbergsskolan enhet 2
i Olofströms kommun

Tillsyn i Nordenbergsskolan enhet 2

Skolinspektionen genomför tillsyn i Olofströms kommun under Våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Nordenbergsskolan enhet 2 besöktes av Skolinspektionen den 29 maj 2013.

Fakta om skolan

Nordenbergsskolan enhet 2 är en av tre skolenheter vid gymnasieskolan Nordenbergsskolan. Nordenbergsskolan är ett idrottsgymnasium med riksintag i specialidrotten bågskytte. De har även NIU-godkända (Nationellt godkänd idrottsutbildning) utbildningar för innebandy och orientering.

Utbildningen vid gymnasieskolan Nordenbergsskolan enhet 2 omfattar läsåret 2012/2013:

El- och energiprogrammet i årskurs 1 och 2 med inriktningarna automation och elteknik från årskurs 2. I årskurs 3 fanns vid inspektionsbesöket elprogrammet.

Fordons- och transportprogrammet i årskurs 1 och 2 med inriktningen personbilsteknik från årskurs 2. I årskurs 3 fanns vid inspektionsbesöket fordonsprogrammet.

Industri tekniska programmet, årskurs 1 och 2 med inriktningarna produkt- och maskinteknik och svetsteknik från årskurs 2. I årskurs 3 fanns vid inspektionsbesöket industriprogrammet.

Teknikprogrammet, årskurs 1-3, med inriktningarna design och produktutveckling, informations- och medieteknik samt inriktningen teknikvetenskap från årskurs 2.

För elprogrammet har den genomsnittliga betygspoängen varierat de senaste fem läsåren (2007/2008 till 2011/2012), enligt nationell statistik, mellan som lägst 13,6 (2008/2009) och som högst 14,2 (2007/2008), jämförelse med resultatet för riket (2011/2012) på 12,5. Andelen elever på elprogrammet som är behöriga till högskolestudier är enligt nationell statistik 100 procent läsåret 2011/2012, att jämföra med resultatet för riket, 89 procent. Enligt den nationella statistiken är andelen elever med fullföljd utbildning inom fyra år läsåret 2011/2012 100 procent, att jämföra med resultatet för riket, 81 procent.

För fordonsprogrammet har den genomsnittliga betygspoängen varierat de senaste fem åren (2007/2008 till 2011/2012), enligt nationell statistik, mellan som lägst 11,5 (2010/2011) och som högst 12,6 (2008/2009). Betygspoängen har de senaste två åren varit i genomsnitt 12,3 att jämföra med resultatet för riket (2011/2012), 11,5. För andelen elever behöriga till högskolestudier saknas

statistik det senaste året men var 100 procent 2008/2009 och 86 procent 2010/2011, att jämföra med resultatet för riket, 71,3 procent för samma år. Enligt den nationella statistiken är andelen elever med fullföljd utbildning inom fyra år läsåret 2011/2012 84 procent, att jämföra med resultatet för riket, 77 procent.

För industriprogrammet har den genomsnittliga betygspoängen varierat de senaste fem läsåren (2007/2008 till 2011/2012), enligt nationell statistik, mellan som lägst 10,4 (2011/2012) och som högst 11,6 (2009/2010), att jämföra med resultatet för riket (2011/2012) som är 11,8. Det saknas statistik för industriprogrammet på skolan de senaste tre åren på grund av lågt elevantal. Lsåret 2007/2008 var 67 procent av eleverna på industriprogrammet behöriga till högskolestudier och 2009/2010 var det 86 procent, att jämföra med resultatet för riket 2009/2010, 72,3 procent. Enligt den nationella statistiken är andelen elever med fullföljd utbildning inom fyra år läsåret 2011/2012 84 procent, att jämföra med resultatet för riket, 80 procent.

För teknikprogrammet har den genomsnittliga betygspoängen varierat de senaste fem läsåren (2007/2008 till 2011/2012), enligt nationell statistik, mellan som lägst 12,9 (2007/2008) och som högst 15,4 (2008/2009), att jämföra med resultatet för riket (2011/2012) som är 14,1. Andelen elever behöriga till universitets- och högskolestudier är enligt nationell statistik 100 procent läsåret 2011/2012, att jämföra med resultatet för riket, 91 procent. Enligt den nationella statistiken är andelen elever med fullföljd utbildning inom fyra år läsåret 2011/2012 94 procent, att jämföra med resultatet för riket, 88 procent.

Skolenheten är organiserad med en rektor och för varje program en programansvarig. För övrigt är lärarna organiserade i programarbetslag.

Helhetsbedömning

Såväl Skolinspektionens observationer och intervjuerna med lärare och elever visade att skolans lokaler i synnerhet för de yrkesprogram som skolenhet 2 innefattar är välutrustade och ändamålsenliga.

Skolan når över genomsnittliga eller genomsnittliga resultat på flertalet program i jämförelse med resultaten för riket vad gäller betygspoäng, högskolebehörighet och andelen elever med slutförd utbildning inom fyra år under de senaste fem åren (2007/2008 till 2011/2012). Detta gäller dock inte industriprogrammet där resultaten varierar kraftigt och under flera år ligger betydligt under de genomsnittliga resultaten för riket. Det är också inom industriprogrammet (industri tekniska programmet för årskurs 1 och 2) som det uttrycks mest missnöje bland eleverna vad gäller undervisningen, både den i skolan och den under det arbetsplatsförlagda lärandet.

Skolenhetens ledningsstruktur framstår som otydlig då det i intervjuer framgick att rektorn för skolenhet 2 ansvarar och fattar beslut för de elever på IV/introduktionsprogrammen som läser större delen av sin utbildning på yrkesprogrammen inom skolenhet 2, även om det enligt Nordenbergsskolans egen beskrivning av organisationen är rektorn för skolenhet 3 som ansvarar för samtliga elever på IV/introduktionsprogrammen.

Kvalitetsarbetet dokumenteras mycket knapphändigt, enligt rektor efterfrågar inte heller huvudmannen några redovisningar av kvalitetsarbetet. Rektorn berättar även att de redovisningar av skolans arbete som förekommer gentemot kommunen, omfattar till största delen endast det ekonomiska resultatet. De till Skolinspektionen inkomna dokumenten, däribland planen mot kränkande behandling, är utformade för hela Nordenbergsskolan och inte specifikt för skolenhets 2:s specifika förutsättningar.

Skolans förberedelse och organisation för att hantera de elever som riskerar att inte nå målen brister då informationen inte når rektorn i nära anslutning till att dessa elevers bristande kunskaper har uppmärksammats av undervisande lärare. Detta innebär att dessa elever inte alltid skyndsamt utreds inför upprättandet av eventuella åtgärdsprogram. Det är också en stor andel av eleverna, uppemot tio procent, som fortsätter ett fjärde år på skolan, något som möjligtvis hade kunnat förhindras om åtgärder hade satts in i ett tidigare skede. Inga elever får studiehandledning på modersmålet trots att det från både lärare och elevhälsa uppges att det finns elever som har behov av det.

Intervjuerna visar på stor variation vad gäller elevers inflytande på undervisningen, hur lärarna arbetar med att tydliggöra målen och om eleverna ges fortlöpande information om sin kunskapsutveckling. Vad gäller samverkan mellan lärare, så förekommer det i varierande grad. Den bygger mest på individuella relationer mellan lärarna och det finns inget övergripande förhållningssätt om att samverkan är viktigt för arbetet mot program-/examensmålen uppfyllelse.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Olofströms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 november 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Olofströms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.
- Se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål och för att ge eleverna möjlighet att nå examensmålen/ programmålen.

Motivering

Enligt skolförfattningarna ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. Rektorn ska se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål och för att ge eleverna möjlighet att nå examensmålen/ programmålen.

I intervjuerna med rektorn, eleverna och lärarna framkommer det att eleverna blir informerade om kursernas innehåll och kunskapskrav i början av samtliga kurser men att den kontinuerliga informationen under kursens gång skiljer sig åt mycket mellan lärarna. I elevintervjuerna visar de elever som intervjuas på väldigt liten kännedom om examensmålen eller programmålen. Enligt eleverna, vilket bekräftas av lärarna och rektorn, har en del lärare en kontinuerlig återkoppling mellan kursplan och undervisning medan andra gör ytterst få eller inga kopplingar mellan kursernas kunskapskrav och undervisningen.

När det gäller i vilken grad lärarna samverkar med varandra menar rektorn att det varierar mycket och att det mest sker genom individuell samverkan och att det inte är ett övergripande gemensamt förhållningssätt. Exempel på samverkan är mellan de ansvariga för det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) och lärarna i svenska och engelska då rapporterna från APL blir en del av dessa ämnens undervisning. Det ges under intervjuerna även andra exempel på att lärarna inom engelska och svenska planerar undervisningen också utifrån programmålen. Eleverna ger i intervjun exempel på när det görs kopplingar mellan matematik och el-ämnen samt industriinriktade ämnen, men finner inga exempel mellan andra ämnen. Rektorn berättar att det generellt sker samarbete mer frekvent mellan lärarna i programgemensamma ämnen än mellan lärarna i gymnasiegemensamma ämnen eller mellan lärarna i gymnasiegemensamma ämnen respektive programgemensamma ämnen. I intervjuerna med lärarna menar dessa att det är problematiskt med så kallad infärgning när man har blandade klasser, dvs. flera olika program i samma undervisningsgrupp. Programkombinationerna i undervisningsgrupperna skiftar också från år till år, vilket också försvårar infärgning menar lärarna.

Mot denna bakgrund behöver skolan se till att lärarna klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. Skolan behöver också se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål och för att ge eleverna möjlighet att nå examensmålen/programmålen.

Författning

Lgy 11 1.1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter

1 kap. 11 § första stycket

Lgy 11 2.1 Kunskaper

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Olofströms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skolförfattningarna ska eleverna ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Både rektorn och eleverna menar att elevernas möjlighet till inflytande skiljer sig mycket åt mellan olika lärare och ämnen. Eleverna berättar att vid de tillfällen då de har möjlighet till inflytande sker detta inflytande ofta mer reaktivt än aktivt, det vill säga att eleverna får möjlighet att komma med åsikter på de redan planerade lektionerna snarare än att vara med i planeringen. Inflytandet innebär för det mesta också endast möjlighet att påverka arbetssätt och redovisningsformer. Dock ger eleverna i intervjuerna även exempel på tillfällen då de bjuds in till att utöva ett verkligt inflytande över undervisningens innehåll.

Mot denna bakgrund behöver skolan se till eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 § första stycket skollagen, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero**Bedömning**

Olofströms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det för varje skolenhet/verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skolförfattningarna ska det för varje skolenhet/verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Genom dokumentanalys framkom att skolans plan mot kränkande behandling omfattar samtliga skolenheter vid Nordenbergsskolan. Rektorn bekräftar att den är gemensam för samtliga enheter. Verksamhetens specifika förutsättningar framgår inte i skolans plan mot kränkande behandling.

Mot denna bakgrund ska skolan se till att det för varje skolenhet/verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Olofströms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor.
- Se till att rektor ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Se till att rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

I skolförfattningarna står att huvudmannen ska se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det. Det står även i skolförfattningarna att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektorn. Rektorn ska då se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds. Rektorn ska även se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Det framkom vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsoteamet att inga elever erbjuds studiehandledning på modersmålet trots att det finns elever som bedöms ha behov av det. Angående stöd till elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven i kurserna framkommer det i intervjuerna att det finns mattestuga som skolan har fått de flesta eleverna som riskerar att inte nå målen i matematik, att gå till genom att den är schemalagd och obligatorisk för dem med behov av särskilt stöd. Specialpedagogerna uppges också ha också möjlighet att arbeta ämnesinriktat framförallt i engelska och svenska.

Rektorn uppges att det på skolan för några år sedan infördes en IG/F-varningsblankett som skickas hem till vårdnadshavare, samtidigt som ett exemplar arkiveras på skolan. Det framkom dock i intervjun att rektorn inte får denna blankett per automatik och att information om samtliga elever som riskerar att inte nå målen därför inte når rektorn omedelbart efter att elevens brister framkommit. En gång per termin har skolan klasskonferenser då man tar upp de elever som riskerar att inte nå målen och rektorn får då information om samtliga elever som riskerar att inte nå målen. Detta innebär dock att det inte kan anses säkerställt att utredning sker skyndsamt och eventuella stödåtgärder sätts in inom rimlig tid. Det som skrivs på IG/F-varningsblanketten varierar också i kvalitet enligt rektorn. På en del blanketter anges tydligt mål och uppgifter medan det på andra blanketter bara anges att eleven ska kontakta läraren. I intervjuerna med lärare och elever bekräftas ovanstående beskrivning och eleverna menar också att IG/F-varningarna kommer mycket sent i förhållande till när betygen sätts.

Rektorn, lärarna och eleverna berättar i intervjuerna att för de elever som inte erhåller slutbetyg eller behörighet till högskolan förlängs deras gymnasieutbildning med upp till ett år. Enligt rektorn är det för cirka 10 procent av eleverna som detta blir aktuellt. Dessa elever får en varning när det framkommer att de inte kan erhålla slutbetyg, men det framkom även i intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna att utredningar inte görs för dessa elever och att inte heller alla elever ges särskilt stöd innan de avslutar sitt tredje år på utbildningen. Dessa elever får under sitt fjärde år fortsätta i den vanliga ordinarie undervisningen utan att åtgärdsprogram har upprättats för dem. Förlängningarna av

gymnasieutbildningen sker framförallt inom industriprogrammet, men även inom fordonsprogrammet.

Med bakgrund i ovanstående ska skolan se till att de elever som har behov av det ges studiehundledning på modersmålet. Skolan ska även se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås anmäler det till rektor. Därefter ska rektorn se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds. Rektor ska efter utredningen av behovet av särskilt stöd se till att beslut i förekommande fall fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Föfattning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

9 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Olofströms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att eleven informeras fortlöpande om sin utveckling.

Motivering

I skolförfattningarna står att läraren ska se till att eleven och elevens vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens utveckling.

I intervjuerna med lärarna och eleverna om vilken information eleverna ges om hur de ligger till kunskaps- och betygsmässigt framkom det att det bland lärarna inte finns en gemensam syn på vikten av att information ges eller hur det bör ske. Eleverna ger en bild av att det varierar mellan lärarna och att en del lärare är väldigt duktiga på att ge fortlöpande information medan andra ger nästan ingen alls eller väldigt sent inför betygssättning.

Mot bakgrund av detta ska skolan se till att samtliga lärare informerar elever fortlöpande om elevens utveckling.

Föfattning

3 kap. 4 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Olofströms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering

Enligt skolförfattningarna ska kvalitetsarbetet vara dokumenterat och konstaterade utvecklingsbehov ska redovisas till huvudmannen.

Skolans dokumentation och intervjun med rektorn visar att det inte finns någon samlad dokumentation över kvalitetsarbetet för förra läsåret. Det finns en lokal arbetsplan som skolan planerar kvalitetsarbetet efter. Rektorn uppger att ingen dokumentation av kvalitetsarbetet efterfrågas av huvudmannen och det finns inte heller någon rutin att man redovisar om kvalitetsarbetet till dem.

Av ovanstående framkommer att skolan brister i sin dokumentation av kvalitetsarbetet. Kvalitetsarbetet ska vara dokumenterat och det ska finnas rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Annette Johnsson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.